

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

VR-Yhtymä Oyj
PL1028
00026 BASWARE

Puhdistettavan alueen sijainti

Puhdistettava kohte sijaitsee kiinteistöllä, jonka tunnus on 167-871-0001-0014. Kohteen lähin katuosoite on Rahtikatu 3, 80100 JOENSUU.

Kiinteistön omistaja

Suomen valtio / co Väylävirasto
Opastinsilta 12 A
00520 HELSINKI

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Kohteen öljyvahingon jälkitorjuntatyöllä ei pystytty ennallistamaan maaperän tilaa. Maaperään jäi öljy-yhdisteitä, joiden jäännöspitoisuuden aiheuttama riski ympäristölle ja terveydelle arvioitiin ympäristönsuojelulain (527/2014) ja valtioneuvoston asetuksen 214/2007 tarkoittamalla tavalla.

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta on tullut vireille Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle 6.10.2025.

Aiemmat viranomaispäätökset ja lausunnot

Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei ole antanut aikaisemmin päätöksiä tai lausuntoja nyt puheena olevan kohteen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta.

Tutkimus- ja suunnitelma-asiakirjat

6.10.2025 päivätty ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta, VR-Yhtymä Oyj.

25.9.2025 päivätty raportti, maaperän puhdistus ja riskinarviointi, puutavaraveturin öljyvuoto, liikennepaikka Joensuu Betoni,

Neuvottelut ja tarkastukset

- Öljyvahinkopaikan katselmus 7.3.2025, Joensuun puunkuormausalue
- Kokous 16.4.2025 Joensuu Betoni – Rahtikatu-Wahlforssinkatu
- Öljyvahinkopaikan / työmaan katselmus 29.4.2025.

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Ilmoituksessa kerrotaan, että Joensuussa sattui 4.3.2025 puutavaraveturin suistuminen raiteelta liikennepaikalla Joensuu Betoni. Suistumisen seurauksena veturin polttoainesäiliö vaurioitu ja maahan valui arviolta 1 000 litraa polttoainetta (diesel).

Alueen ja lähiympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö

Ilmoituksen tarkoittama vahinkopaikka sijaitsee raideliikenteen alueella, joka on osoitettu Joensuun kaupungin asemakaavassa merkinnällä LK. Alueen nykyiseen maankäyttöön ei ole suunnitteilla muutoksia.

Alueen maaperä- sekä pohja- ja pintavesitiedot

Maaperätiedot

Ilmoituksen mukaan rata-alueella sijaitsee noin 0,55 m paksuinen raidesepelikerros. Sepelitäytön alapuolella sijaitsee vahinkopaikan ympäristössä soratäyttöjä noin 1,0 m syvyydelle rata-alueen pinnasta. Vahinkopaikan perusmaa on tutkimusten mukaan silttiä ja silttistä hiekkaa syvyydellä 1,0–5,0 m.

Pohjavesitiedot

Ilmoituksen mukaan kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on noin 2,8 kilometrin etäisyydellä onnettomuuspaikalta koilliseen sijaitseva Utranharju 1 (0727656), joka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi. Vahinkopaikasta noin 800 metriä kaakkoon sijoittuvassa pohjaveden havaintoputkessa on pohjaveden keskimääräiseksi pinnan korkeudeksi määritetty noin +78.00. Rata-alueen maanpinta sijoittuu keskimäärin tasolle +83.50 (N2000), joten alueen pohjaveden pinnan arvioidaan sijoittuvan noin 5,5 metrin syvyydelle maanpinnan tasosta.

Alueen pohjaveden virtaussuunnan arvioidaan olevan kohden etelää / kaakkoa. Vahinkopaikan läheisyydessä ei sijaitse talousvesikaivoja eikä alueen pohjavettä hyödynnetä talousvetenä.

Pintavesitiedot

Ilmoituksessa kerrotaan, että vahinkopaikkaa lähin pintavesistö on rata-alueen pohjois- ja eteläpuolelle sijoittuvat radan reuna-ajat. Radan reuna-ajat laskevat vahinkopaikalta noin 250 metrin etäisyydelle idän / kaakon suuntaan sijoittuvalle metsä- / viheralueelle. Lähin isompi pintavesistö on noin 2,0 kilometrin etäisyydellä kaakossa sijaitseva Pielisjoki, joka laskee Pyhäselän järviolueeseen.

Haitta-aineita koskevat tiedot

Alueella tehdyt maaperä- sekä pohja- ja pintavesitutkimukset

Ilmoituksessa on tuotu esille, että öljyvahingon jälkeen, ennen kunnostustoimenpiteitä Ramboll Finland Oy:n kevättalvella 2025 tekemissä tutkimuksissa todettiin seuraavat haitta-ainepitoisuudet:

Kairatutkimuspisteissä RF3, RF8 ja RF10 (näytteet RF3/1,0-2,0 m, RF8/0,5-1,0 m, RF10/0,5-1,0 m ja RF10/1,0-2,0 m) todettiin laboratorioanalyysissä valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset ylemmät ohjearvot ylittävinä pitoisuuksina keskiraskaita öljyhiilivetyjakeita $>C_{10}-C_{21}$ (2 000–9 000 mg/kg). Lisäksi näytteissä RF3/0,0–0,5 m, RF3/0,5–1,0 m, RF8/1,0–2,0 m ja RF10/2,0–3,0 m todettiin valtioneuvoston asetuksen 214/2007 alemman ohjearvon ylittävinä pitoisuuksina kevyitä hiilivetyjakeita C_5-C_{10} (140–180 mg/kg).

Toteutettujen kunnostustoimenpiteiden jäännöspitoisuudet:

Keskeisen massanvaihtokaivannon jäännöspitoisuusnäytteistä näytteiden RF25 (0,4-1,4 m) ja RF33 (1,0-1,5 m) keskitisleidien ($>C_{10}$ -

C₂₁) pitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon. Jäännöspitoisuusnäytteiden RF27 (1,0–2,5 m) ja RF31 (0,4–1,4 m) keskitisleiden (C₁₀-C₂₁) pitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisen ylemmän ohjearvon, jota sovelletaan rata-alueella puhdistustavoitetasona.

Puhdistustavoitteet ylittäviä öljypitoisuuksia jäi pienialaisesti kaivannon pohjoisseinämän (RF27) ja eteläseinämän (RF31) alueille, rata-alueen reunaluiskiin. Alueelta ei voitu poistaa kaikkia kunnostustavoitteet ylittäviä maa-aineksia rataverkon reunaluiskissa sijaitsevien kaapelirakenteiden vuoksi.

Muilta osin keskeisen massanvaihtokaivannon jäännöspitoisuusnäytteiden öljyhiilivetytypitoisuudet alittivat valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset kynnsarvotason sekä alemman ja ylemmän ohjearvon.

Vahinkopaikan pohjoispuolelle sijoittuvan ojan seinämänäytteessä FR42 todettiin öljyhiilivetyjen C₁₀-C₂₁ alemman ohjearvon ylittävä pitoisuus, syvyydellä 0,5–0,7 m (880 mg/kg). Muilta osin kunnostetun ojaosuuden öljyhiilivetytypitoisuudet alittivat valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset kynnsarvotason sekä alemman ja ylemmän ohjearvon.

Maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve

Ilmoituksessa kerrotaan, että kohteen maaperän tilan ennallistamiseksi sekä haitta-aineista mahdollisesti aiheutuneiden kulkeutumiskierrojen (pinta- ja pohjavesi) ehkäisemiseksi, vahinkopaikalla toteutettiin maaperän kunnostus massanvaihdolla 14.-16.5.2025.

Kunnostustoimenpiteiden jälkeen kohteen maaperään jääneistä kohonneista öljyhiilivetytypitoisuuksista on laadittu tarkennettu riskinarviointi. Riskinarvion perusteella maaperän haitta-aineiden jäännöspitoisuuksista ei arvioida aiheutuvan merkittävää ympäristö- tai terveyshaittaa alueen nykyisellä käyttömuodolla. Alueella ei arvioida olevan tarvetta lisäpuhdistustoimenpiteille, mikäli alueen käyttömuoto ei muutu herkemmäksi.

Riskiarviointi

Riskinarvio on esitetty kokonaisuudessaan kunnostustoimenpiteiden toimenpideraportin yhteydessä. Alla riskinarvion tiivistelmä.

Kunnostetun alueen kaivuseinämiin paikallisesti jääneiden kohonneiden

öljyhiilivetyypitoisuuksien aiheuttamia riskejä tarkasteltiin laadullisesti sekä laskennallisesti (SOILIRIK-laskenta) edeltävissä kappaleissa. Laaditun käsitteellisen mallin perusteella kohteessa tunnistettiin riskitekijöiksi öljyhiilivetyjen kulkeutuminen vajoveden välityksellä maaperästä rata-alueen reunaosiin ja kulkeutuminen ojien pintaveden välityksellä kauemmaksi vahinkopaikan ympäristöön. Toiseksi riskitekijäksi tunnistettiin öljyhiilivetyjen kulkeutuminen alueen pohjaveteen sekä kulkeutuminen pohjaveden välityksellä naapurikiinteistöjen alueelle ja edelleen kauemmaksi ympäristöön. Lakennallisen tarkastelun sekä alueelta otettujen pintavesinäytteiden perusteella, öljyhiilivetyjä ei arvioida kulkeutuvan olennaisesti kohonneina pitoisuuksina rata-alueen reunaosiin tai pintaveden välityksellä kauemmaksi vahinkopaikan ympäristöön.

Laskennallisen tarkastelun perusteella öljyhiilivetyjä ei arvioida kulkeutuvan myöskään pohjaveden välityksellä kohonneina pitoisuuksina naapurikiinteistöjen alueelle tai kauemmaksi vahinkopaikan ympäristöön.

Pohjaveden laadun ei arvioida heikkenevän naapurikiinteistöjen alueella. Kohteen maaperään jääneistä kohonneista öljyhiilivetyypitoisuuksista ei arvioida aiheutuvan merkittävää ympäristö- tai terveyshaittaa alueen nykyisellä käyttömuodolla (rata-alue).

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistustavoitteet

Ilmoituksess a esitetään alue puhdistettavaksi haitta-ainepitoisuuksiltaan VNa 214/2007 mukaiset ylemmät ohjearvot alittavaan pitoisuustasoon.

Puhdistusmenetelmät ja niiden valintaperusteet

Ilmoituksen mukaan vahinkopaikka sijaitsee raideliikenteen alueella, jonka vuoksi puhdistus toteutettiin massanvaih dolla. Alueen toiminta ja turvamääräykset huomioiden, kohteessa ei voida soveltaa muita vaihtoehtoisia puhdistusmenetelmiä vaarantamatta rataverkon rakenteita sekä alueen normaalia raideliikennekäyttöä.

Työn toteuttaminen

Ilmoituksessa kerrotaan, että vahinkopaikalla pilaantuneen maan puhdistus suoritettiin aikavälillä 14.-16.5.2025 ratakatkojen mukaan. Pilaantuneen maaperän puhdistustoimenpiteet toteutettiin massanvaih dolla vahinkoalueella, josta junaraiteet purettiin ensin pois.

Kaivutyö toteutettiin siinä laajuudessa, kuin se oli mahdollista vaarantamatta rataverkon perustusten kantavuutta sekä rataverkon luiskiin sijoittuvia kaapelirakenteita.

Öljyhiilivedyillä pilaantuneita maa-aineksia poistettiin rata-alueelta noin 180 m² kaivualueelta, noin 2,4–2,5 m syvyydelle ratarakenteiden pinnasta. Rata-alueen pohjoispuolen reunaojasta, vahinkopaikan edustalta poistettiin öljyisiä maa-aineksia noin 90 m² alueelta, toteutuneen kaivussyvyyden ollessa noin 0,1–0,2 m. Kaivu sijoittui ojan pohjasedimenttiin ja reunaluiskien alaosaan. Rata-alueen massanvaihtokaivanto täytettiin kaivutoimenpiteiden jälkeen tekniset vaatimukset täyttävillä, pilaantumattomilla kiviaineksilla. Puhdistustoimenpiteiden aikana kohteesta poistettiin yhteensä 1 138 tonnia öljyhiilivedyillä pilaantuneita maa-aineksia, jotka toimitettiin Leppävirralle, Lassila & Tikanoja Oyj:n Riikinnevan jätekeskukseen.

Jatkokäsittelyyn toimitettujen pilaantuneiden maa-ainesten kuormat varustettiin sähköisin siirtoasiakirjoin.

Rata-alueen reunaojista poistettiin imuautolla öljyistä vettä kuusi kuormaa aikavälillä 7.- 16.5.2025. Öljyisen veden poistosta vastasi Joen Loka Ky, joka toimitti öljyiset vedet asianmukaiseen jatkokäsittelyyn. Imuautolla poistetun öljyisen veden kokonaismäärä oli 50,48 tn.

Keskeisen massanvaihtokaivannon jäännöspitoisuusnäytteistä näytteiden RF25 (0,4-1,4 m) ja RF33 (1,0-1,5 m) keskitisleiden (>C₁₀-C₂₁) pitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon.

Jäännöspitoisuusnäytteiden RF27 (1,0–2,5 m) ja RF31 (0,4–1,4 m) keskitisleiden (C₁₀-C₂₁) pitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisen ylemmän ohjearvon, jota sovelletaan rata-alueella puhdistustavoitetasona.

Puhdistustavoitteet ylittäviä öljypitoisuuksia jäi pienialaisesti kaivannon pohjoisseinämän (RF27) ja eteläseinämän (RF31) alueille, rata-alueen reunaluiskiin. Alueelta ei voitu poistaa kaikkia kunnostustavoitteet ylittäviä maa-aineksia rataverkon reunaluiskissa sijaitsevien kaapelirakenteiden vuoksi.

Muilta osin keskeisen massan vaihtokaivannon jäännöspitoisuusnäytteiden öljyhiilivetypitoisuudet alittivat valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset kynnsarvotason sekä alemman ja ylemmän ohjearvon.

Vahinkopaikan pohjoispuolelle sijoittuvan ojan seinämänäytteessä FR42 todettiin öljyhiilivetyjen C₁₀-C₂₁ alemman ohjearvon

ylittäväpitoisuus, syvyydellä 0,5–0,7 m (880 mg/kg). Muilta osin kunnostetun ojaosuuden öljyhiilivetytypitoisuudet alittivat valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset kynnyksarvotason sekä alemman ja ylemmän ohjearvon.

Massanvaihtokaivannon seinämiin paikallisesti jääneistä, puhdistustavoitteet (ylemmät ohjearvot) ylittävistä öljyhiilivetytypitoisuuksista on esitetty tarkennettu riskinarviointi.

Jätteiden ja kaivettujen maa-ainesten käsittely ja hyödyntäminen

Ilmoituksessa kerrotaan, että puhdistustoimenpiteiden aikana kohteesta poistettiin yhteensä 1 138 tonnia öljyhiilivedyillä pilaantuneita maa-aineksia, jotka toimitettiin Leppävirralle, Lassila & Tikanoja Oyj:n Riikinnevan jätekeskukseen. Jatkokäsittelyyn toimitettujen pilaantuneiden maa-ainesten kuormat varustettiin sähköisin siirtoasiakirjoin.

Poistetut pilaantuneet maa-ainekset sisälsivät pääasiassa keskiraskaita öljyhiilivetyjakeita ($>C_{10}-C_{21}$). Jatkokäsittelyyn toimitettujen pilaantuneiden maa-ainesten pitoisuusjakauma oli seuraava:

- öljyhiilivetytypitoisuus $C_{10}-C_{40} < 2\,500\text{ mg/kg} = 403,14\text{ tn}$
- öljyhiilivetytypitoisuus $C_{10}-C_{40} > 2\,500\text{ mg/kg} \dots < 10\,000\text{ mg/kg} = 734,62\text{ tn}$

Rata-alueen reunaojista poistettiin imuautolla öljyistä vettä kuusi kuormaa aikavälillä 7.-16.5.2025. Öljyisen veden poistosta vastasi Joen Loka Ky, joka toimitti öljyiset vedet asianmukaiseen jatkokäsittelyyn. Imuautolla poistetun öljyisen veden kokonaismäärä oli 50,48 tn.

Kunnostetut alueet on täytetty pilaantumattomilla kiviaineksilla. Kunnostetulla alueella ei ole hyödynnetty kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältäviä kiviaineksia.

Puhdistamisen ympäristövaikutukset ja ympäristöhaittojen ehkäisy

Ilmoituksen mukaan pilaantuneiden maa-ainesten kuormat (kuorma-autokuljetus jätekeskukseen) peitettiin kuljetuksen aikana presuilla haitta-ainepitoisen maa-aineksen leviämisen ehkäisemiseksi. Pilaantuneiden maa-ainesten kaivu ja lastaus toteutettiin siten, ettei haitta-aineita päässyt leviämään kunnostusalueen ympäristöön. Rata-alueen reunaojiin asennettiin öljynimeytysmakkarat öljyn leviämisen ehkäisemiseksi pintaveden välityksellä. Lisäksi reunaojista poistettiin imuautolla öljyistä vettä kunnostustoimenpiteiden yhteydessä.

Puhdistustöiden valvonta, seuranta ja tarkkailu

Ilmoituksen mukainen pilaantuneen maan puhdistus suoritettiin aikavälillä 14.-16.5.2025 ratakatkojen mukaan. Pilaantuneen maaperän puhdistustoimenpiteet toteutettiin massanvaihdoilla vahinkoalueella, josta junaraiteet purettiin ensin pois. Kaivutyö toteutettiin siinä laajuudessa, kuin se oli mahdollista vaarantamatta rataverkon perustusten kantavuutta sekä rataverkon luiskiin sijoittuvia kaapelirakenteita. Öljyhiilivedyillä pilaantuneita maa-aineksia poistettiin rata-alueelta noin 180 m² kaivualueelta, noin 2,4-2,5 m syvyydelle ratarakenteiden pinnasta. Rata-alueen pohjoispuolen reunaojasta, vahinkopaikan edustalta poistettiin öljyisiä maa-aineksia noin 90 m² alueelta, toteutuneen kaivussyvyyden ollessa noin 0,1-0,2 m. Kaivu sijoittui ojan pohjasedimenttiin ja reunaluiskien alaosaan. Rata-alueen massanvaihtokaivanto täytettiin kaivustoimenpiteiden jälkeen tekniset vaatimukset täyttävillä, pilaantumattomilla kiviaineksilla.

Rata-alueen reunaojista poistettiin imuautolla öljyistä vettä kuusi kuormaa aikavälillä 7.-16.5.2025, yhteensä 50,48 tonnia.

Puhdistustoimenpiteiden yhteydessä pilaantuneisuuden rajautumista sekä kaivannosta poistettujen maa-ainesten haitta-aineiden pitoisuustasoa seurattiin kaivannon seinämistä ja pohjasta otetuina seurantanäytteinä sekä aistinvaraisin havainnoin.

Kaivun päätyttyä kaivantojen seinämistä ja pohjasta otettiin jäännöspitoisuusnäytteet. Yhteensä puhdistustoimenpiteiden aikana otettiin 45 kpl maanäytteitä, (RF15-RF59), joista 38 kpl edustaa kaivantojen seinämien ja pohjan jäännöspitoisuuksia. Kaikista otetuista näytteistä tehtiin aistinvaraiset havainnot (ulkonäkö, haju) pilaantuneisuudesta.

Yhteensä 33 kpl jäännöspitoisuusnäytteitä toimitettiin varmentaviin laboratorioanalyysiin, jossa niistä analysoitiin öljyhiilivetyjakeet C₁₀-C₄₀. Lisäksi 12 näytteestä analysoitiin hiilivetyjakeet C₅-C₁₀, viidestä näytteestä kokonaismetallit, neljästä näytteestä analysoitiin pH ja TOC. Lisäksi riskinarviointia varten analysoitiin neljästä näytteestä öljyhiilivetyjen fraktiointijakaumat. Laboratorioanalyysit tehtiin MetropoliLab Oy:n akkreditoidussa laboratoriossa.

Tutkimus-, kunnostus- ja jälkitarkkailuvaiheessa vahinkopaikan ympäristöstä otettiin 8 kpl vesinäytteitä, joista analysoitiin öljyhiilivetyjakeet C₁₀-C₄₀.

Tiedottaminen, kirjanpito ja raportointi

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta sisältää puhdistamista koskevan raportoinnin ja riskiarvioinnin.

Kuuleminen ja lausunnot

Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei ole kuullut kiinteistön omistajaa ilmoitusasiakirjoista.

Kunnan viranomaisten kuuleminen

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on kuullut sähköpostitse 13.10.2025 pilaantuneen alueen puhdistamisesta Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaista, joka on 13.10.2025 sähköpostitse antamassaan vastineessaan todennut, ettei Joensuun ympäristönsuojeluviranomainen ei katso tarpeelliseksi antaa lausuntoa VR-Yhtymä Oyj:n tekemästä PIMA-ilmoituksesta.

VIRANOMAISEN RATKAISU

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on tarkastanut Joensuun kaupungissa sijaitsevan kiinteistöä 167-871-0001-0014 koskevan pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevan ilmoituksen ja hyväksyy siinä esitetyt puhdistustoimet sekä riskiarvioinnin.

Rata-alueen maaperässä olevat kohonneet öljy-yhdisteiden pitoisuudet tulee huomioida, jos rata-alueella tehdään maanrakennus- ja kaivutöitä.

Määräysten ja päätöksen perustelut

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä maa-aineksen hyödyntämiseen puhdistettavalla alueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle (Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle), jos puhdistaminen ei ympäristönsuojelulain luvun 4 nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Ilmoituspäätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (PIMA-asetus, 214/2007) on säädetty maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot. Asetuksen 3 §:n mukaan, mikäli yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus maaperässä ylittää kynnysarvon tai alueella, jolla taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, alueen taustapitoisuuden, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava. Arvioinnin on asetuksen 2 §:n mukaan perustuttava arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle. Asetuksessa luetellaan seikat, jotka arvioinnissa on otettava huomioon. Ilmoituksessa esitetyn maaperän puhdistustarpeen arvioinnin tulee täyttää nämä PIMA-asetuksen vaatimukset.

Pilaantunutta aluetta puhdistettaessa tulee usein esille seikkoja, joihin ei ole ennakkotutkimuksista ja -suunnitelmista huolimatta pystytty varautumaan, esimerkiksi maaperässä tai pohjavedessä todetaan uusia haitta-aineita taikka todettavat haitta-ainepitoisuudet poikkeavat merkittävästi aiemmista tutkimuksista, pilaantunut alue on arvioitua laajempi tai kaikkea suunnitelmassa esitettyä maa-ainesta ei voida poistaa. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen voi olla tarpeen antaa uusia ohjeita tai määräyksiä työn aikana.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 2 luvussa on säädetty yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista kuten toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuudesta (6 §) sekä velvollisuudesta ehkäistä ja rajoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia (7 §), maaperän pilaamiskiellosta (16 §) ja pohjaveden pilaamiskiellosta (17 §). Määräyksissä on huomioitu ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet.

Pelastuslain (379/2011) 111 a § tarkoittamalla öljyvahingon jälkitorjuntatyöllä ei saavutettu vahingon seurauksena pilaantuneen maaperän puhdistamisen tavoitteita. Maaperään jäi öljy-yhdisteitä, joiden jäännöspitoisuuden aiheuttama riski ympäristölle ja terveydelle arvioitiin ympäristönsuojelulain (527/2014) ja valtioneuvoston asetuksen 214/2007 tarkoittamalla tavalla.

Asia on ratkaistu ELY-keskuksessa asianosaista kiinteistönomistajaa kuulematta, koska kuuleminen on ollut tarpeetonta. Hallintolaki (434/2003) 34 § 2.mom. kohta 5. Kiinteistön omistajan edustaja on ollut tietoinen puhdistustyön etenemisestä hankkeen aikana.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 133 §:n mukaan pilaantunut maaperä ja pohjavesi (*pilaantunut alue*) tulee puhdistaa siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jäännöspitoisuusnäytteenotolla todennetaan maaperän haitta-ainepitoisuudet pilaantuneen maa-aineksen poistamisen jälkeen.

Näytteenotolla varmennetaan edellytettyjen puhdistustavoitteiden saavuttaminen sekä saadaa tietoa maaperään kaivujen jälkeen jäävistä haitta-ainepitoisuuksista.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 20 § edellyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavalta toiminnalta huolellisuutta ja varovaisuutta ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä onnettomuuksien estämiseksi ja niiden vaikutusten rajoittamiseksi (*varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteet*).

Maaperän puhdistus on toteutettu ympäristönsuojelulain mukaisesti noudattaen edellä varovaisuus- ja huolellisuusperiaatetta.

Jätelain (646/2011) 13 §:ssä säädetään, ettei jätteestä tai jätehuollosta saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista uudelleenkäyttää, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsitellään.

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaisesti maaperän ja pohjaveden puhdistustyön yhteydessä kaivettavat jätejakeet on edellytetty toimitettavaksi hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottopaikkaan.

Jätelain (646/2011) 15 §:ssä säädetään lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta siinä laajuudessa kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi, etusijajärjestyksen noudattamiseksi taikka jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista.

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätelain 11 luvun mukaiseen jätehuoltorekisteriin hyväksytylle kuljettajalle.

Valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (978/2021) 11 §:n mukaan jäte voidaan kuljettaa peitettynä, jos siten voidaan varmistua siitä, ettei jätettä pääse ympäristöön kuormauksen tai kuljetuksen aikana.

Poistettavat pilaantunutta maa-ainesta sisältävät kuormat on edellytetty peitettäväksi ja haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on vaadittu pidettäväksi erillään pilaantumattomista maa-aineksista, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneesta maa-aineksesta. Siirtoasiakirja on oltava mukana jätteen siirron aikana ja se on annettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan. Siirtoasiakirjaan merkittävistä tiedoista ja niiden vahvistamisesta on säädetty valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (978/2021) 40 §:ssä.

Ilmoituksen mukaisessa maaperän puhdistuksessa on noudatettu edellä esitettyjä jätelainvaatimuksia.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 209 §:n mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvillääolovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 7 §:n mukaan toiminta on järjestettävä niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Koska pilaantumista ei puhdistustyöllä kokonaan ehkäistä, se on rajoitettu esitetyn riskiarvioinnin mukaan mahdollisimman vähäiseksi. Puhdistettavalta alueelta mahdollisesti syntyvän pilaantuneen veden poistamisella varmistettiin, etteivät vedessä olevat haitta-aineet pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle eivätkä ne aiheuta enempää maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:ssä ja jätelain 122 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen tiedoksisaantioikeudesta tehtävänsä suorittamista varten. Puhdistamisen aikainen kirjanpito ja puhdistamisen raportointi ovat tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta. Ilmoituksen liitteenä olevalla kirjanpidolla ja raportilla on esitetty tehdyt näytteenotto-, kaivu- ja muut puhdistustoimenpiteet riittävällä tarkkuudella.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 24 §

Hallintolaki (434/2003)
Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)
Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)
Valtion maksuperustelaki (150/1992)
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 720 €.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista 2025 (794/2024) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 80 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 9 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan valtion valvontaviranomainen voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 31.12.2025 saakka. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n perusteella tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

VR-Yhtymä Oyj (sähköisesti)

Tiedoksi

Väylävirasto (sähköisesti)

Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (sähköisesti)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Pohjois-Karjalan ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja Joensuun kaupungin verkkosivuilla.

Tietojärjestelmän päivittäminen

Alueen maaperää koskevat tiedot päivitetään valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI-tietojärjestelmä).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 1 olevassa valitusosoituksessa.

Lisätiedot

Asia on käsitelty Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella. Lisätietoa asiasta antaa ympäristöasiantuntija Petri Naumanen petri.naumanen@ely-keskus.fi ja ympäristöasiantuntija Pauliina Palmgren pauliina.palmgren@ely-keskus.fi

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Päätöksen on esitellyt ympäristöasiantuntija Petri Naumanen ja ratkaissut ympäristönsuojelu ja vesienhoito -yksikön päällikkö Ari Heiskanen.

Liitteet

Liite 1. Valitusosoitus

Liite 2. Puhdistettavan alueen sijaintikartta

Liite 3. Tutkimuspistekartta

Tämä asiakirja POKELY/1239/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POKELY/1239/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Naumanen Petri 22.10.2025 10:47

Ratkaisija Heiskanen Ari 22.10.2025 10:44